Lietas Nr. C29728811
Lietas arhīva Nr. C-1778-13

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

2013.gada 24.septembrī

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa šādā sastāvā:

priekšsēdētāja D.Bērziņa

ar sekretāri Valsts amatpersona

2013.gada 10.septembrī izskatīja atklātā tiesas sēdē Rīgā, Lomonosova ielā 10 civillietu **SIA „Citadele līzings un faktorings"** prasībā pret **/pers. B/** un **/pers. C/** par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

Tiesā saņemts SIA „Citadele līzings un faktorings" prasības pieteikums pret /pers. B/ un /pers. C/ par parāda Ls 14 807,75 apmērā un tiesas izdevumu piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2007.gada 24.aprīlī starp prasītāju kā līzings devēju un atbildētāju /pers. B/ kā līzinga ņēmēju noslēgts Finanšu līzinga (nomas pirkuma) līgums Nr.3264, saskaņā ar kuru prasītājs kā līzinga devējs apņemas nopirkt līzinga ņēmēja norādīto līzinga objektu – automašīnu AUDI A6 un pēc līzinga objekta iegādes nodot līzinga ņēmējam līzinga objektu faktiskajā valdījumā un turējumā (lietošanā). Savukārt līzinga ņēmējs apņēmās samaksāt prasītājam visus līzinga un citus līgumā noteiktos maksājumus saskaņā ar līguma noteikumiem.

Saskaņā ar līgumā noteikto prasītājs 2007.gada 24.aprīlī noslēdza ar /pers. D/ kā pārdevēju līzinga objekta iepirkuma aktu Nr.3264, pamatojoties uz kuru prasītājs līzinga ņēmēja uzdevumā iegādājās minēto līzinga objektu.

Līzinga objekts ar reģistrācijas Nr.GS 315 tika reģistrēts uz prasītāja kā līzinga objekta īpašnieka vārda. Saskaņā ar 2007.gada 24.aprīļa iepirkuma aktu Nr.3264 līzinga objekts tika nodots līzinga ņēmēja turējumā un lietošanā. 2007.gada 24.aprīlī prasītājs veica pirkuma maksas Ls 24 598,14 (EUR 35 000) samaksu pārdevējai /pers. D/ saskaņā ar 2007.gada 24.aprīļa iesniegumu par pārskaitījumu saskaņā ar iepirkuma aktu.

Saskaņā ar līguma 1.4. un 5.5.punktu līzinga ņēmējam ir pienākums veikt līgumā paredzētos maksājumus, to samaksai nepieciešamos naudas līdzekļus ieskaitot līzinga devēja kontā ne vēlāk kā katra attiecīgā līzinga maksājuma samaksas datumā. Atbilstoši līguma pielikumā esošajam maksājumu grafikam līzinga ņēmējam līdz 2013.gada 30.aprīlim bija jāveic maksājumi, tajā skaitā ikmēneša maksājumi par kopējo summu Ls 29 137,06 (EUR 41 458,30).

Līgumā Nr.3264 noteiktās saistības tika pastiprinātas ar 2007.gada 24.aprīļa /pers. C/ izsniegto galvojumu Nr.3264.

Saskaņā ar galvojumu galvinieks uzņēmās saistību atbildēt prasītājam kā pats parādnieks par līzinga ņēmēja saistībām, kas nodibinātas uz līguma pamata. Atbilstoši galvojuma 4.punktam prasītājam ir tiesības pieprasīt no galvinieka līzinga ņēmēja parāda samaksu pilnā vai daļējā apmērā un vērst piedziņu uz galvinieka mantu, ka līzinga ņēmējs neievēro vai nepilda savas līgumā noteiktās saistības.

Uz prasības sagatavošanas dienu līzinga ņēmējs nav veicis nedz parādsaistību samaksu, nedz atgriezis līzinga objektu un /pers. B/ saistības pēc Līguma Nr.3264 sastāda Ls 14 807,75 (EUR 21 069,52), kas sastāv no neizmaksātās līguma pamatsummas un CSDD izdevumiem.

Civillikuma 1587.pants paredz, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt saistību. Ņemot vērā minētos apstākļus, līzinga ņēmējs ir pārkāpis minēto likuma normu, jo nav pienācīgi izpildījis savas saistības pret prasītāju.

Savukārt atbilstoši Civillikuma 1589.pantam vienpusēja atkāpšanās no līguma ir pielaižama tikai tad, kad tā pamatota ar paša līguma raksturu vai kad tāda tiesība bijusi noteikti pielīgta. Līzinga līguma 8.2.punktā ir noteikts, ka prasītājam ir tiesības vienpusēji atkāpties no līzinga līguma un pieprasīt līzinga ņēmējam no tā izrietošo saistību izpildi pirms termiņa, tai skaitā, ja līzinga ņēmējs neizpilda savas no līzinga līguma izrietošās saistības, tas ir, ja pilnīgi vai daļēji netiek samaksāti līzinga maksājumi.

Ievērojot to, ka līzinga ņēmējs nebija apmaksājis sabiedrības rēķinus Nr.3264-24, Nr.3264-25 un Nr.3264-27, kuru apmaksa bija veicama attiecīgi līdz 2009.gada 30.martam, 2009.gada 30.aprīlim un 2009.gada 30.jūnijam, prasītājs ar 2009.gada 16.jūnija paziņojumu Nr.3-01/962 paziņoja par vienpusēju atkāpšanos no līguma.

Starp pusēm tika noslēgts finanšu līzinga (nomas pirkuma) līgums, saskaņā ar kuru prasītājs līzinga ņēmēja uzdevumā iegādājās līzinga objektu un nodeva to līzinga ņēmēja turējumā, nosakot līzinga ņēmējam pienākumu veikt līzinga maksājumus.

Līguma 1.3.punktā tika noteikts, ka līzinga objekts ir prasītāja īpašums līdz brīdim, kad līzinga ņēmējs ir izpildījis visas savas līgumā noteiktās saistības. Savukārt līguma 3.2.4.punktā tika noteikts, ka gadījumā, ja līzinga ņēmējs ir pilnībā izpildījis visas savas saistības saskaņā ar līgumu, prasītājs nodod līzinga ņēmējam īpašuma tiesības uz līzinga objektu.

Lai gan Civillikumā nav tieši noteikts tāds līguma veids kā finanšu līzinga līgums, analizējot minētos līguma noteikumus, jāsecina, ka tas atbilst Civillikuma 2069.pantā noteiktajam nomaksas pirkuma definējumam. Līdz ar to konkrētajā gadījumā ir piemērojamas Civillikuma normas, kas regulē attiecības, kas izriet no pirkuma līguma, tai skaitā nomaksas pirkuma līguma.

Minētā secinājuma pamatotību apliecina arī 2008.gada 18.decembrī Saeimā pieņemtie grozījumi Komerclikumā, ar kuriem minētais likums ir papildināts ar D daļu „Komercdarījumi". Lai gan Komerclikuma D daļa ir stājusies spēkā tikai 2010.gada 1.janvārī, prasītājs uzskata, ka tajā ietvertās normas ir būtiskas konkrētā strīda izšķiršanā.

Ar minētajiem grozījumiem Komerclikums ir papildināts ar normām par līzinga līgumiem. Saskaņā ar Komerclikuma 463.panta 1.daļu līzinga līgums ir tāds līgums, ar kuru komersants (līzinga devējs) apņemas iegūt īpašumā līzinga ņēmēja izraudzītu lietu no līzinga ņēmēja izraudzītas trešās personas (pārdevēja) un nodrošināt šīs lietas nodošanu līzinga ņēmēja lietošanā, bet līzinga ņēmējs apņemas pieņemt šo lietu un samaksāt nolīgto atlīdzību. Minētā panta 2.daļā ir noteikts, ka līzinga līgumam piemēro Civillikuma un Komerclikuma noteikumus par pirkuma līgumu gadījumā, ja ir nolīgtas līzinga ņēmēja tiesības līzinga līguma termiņa beigās, ievērojot nosacījumu, ka līzinga ņēmējam nav neizpildītu saistību pret līzinga devēju, iegūt līzingā nodoto lietu īpašumā bez papildu atlīdzības vai par atlīdzību, kura datumā, kad šo iespēju varēs izmantot, būs pietiekami zema, lai lietošanas uzsākšanas datumā pastāvētu pamatota noteiktība, ka līzinga ņēmējs šo iespēju izmantos.

Saskaņā ar Civillikuma 2070.pantu, ja nolīgta tiesība maksāt pirkuma cenu pa daļām un pircējs palaiž divus maksājumu termiņus, pie kam pārdevējs nevēlas aprobežoties ar nokavēto maksājumu piedzīšanu, vai ja pircējs atsavina pirkto mantu, vai to nozaudē, tad pārdevējs var prasīt līguma atcelšanu un pārdotās mantas atdošanu līdz ar atlīdzību par lietošanu starplaikā no mantas nodošanas pircējam līdz atdošanai pārdevējam un par pēdējam nodarītiem zaudējumiem.

Tā kā līzinga ņēmējs nebija savlaicīgi apmaksājis vairākus prasītāja piestādītos rēķinus, prasītājs paziņoja par vienpusēju atkāpšanos no līguma un pieprasīja līzinga ņēmējam veikt līgumā noteiktos maksājumus vai nodot līzinga objektu prasītāja valdījumā.

Ievērojot to, ka līzinga ņēmējs nav veicis parāda atmaksu pilnā apmērā, kā arī nav nodevis līzinga objektus prasītāja valdījumā, prasītājai ir tiesības prasīt, lai līzinga ņēmējs atmaksā prasītājam parāda summu par kopējo summu Ls 14 807,75 (EUR 21 069,52), kas sastāv no neatmaksātās līguma pamatsummas Ls 14 804,52 (EUR 21 064,92) un izdevumiem par lieguma atzīmes reģistrāciju CSDD Ls 3,23, kas tika veikti, jo līzinga objekts nav atdots.

Civillikuma 1692.pants nosaka, ka galvojums ir ar līgumu uzņemts pienākums atbildēt kreditoram par trešās personas parādu, neatsvabinot tomēr pēdējo no viņas prasības. Ievērojot to, ka /pers. C/ ir devis prasītājam galvojumu par Līgumā Nr.3264 līzinga ņēmējam noteikto saistību izpildi, bet prasītājs šo galvojumu ir pieņēmis, konkrētajā gadījumā ir piemērojams Civillikuma 1692. un nākamie panti, kas nosaka galvojuma tiesisko regulējumu.

Atbilstoši Civillikuma 1698.pantam galvinieks ir atbildīgs ne vien par galveno parādu, bet arī par tā blakus prasījumiem, parādnieka norādītajiem zaudējumiem un tiesu izdevumiem. Tādējādi galvinieks ir atbildīgs par līzinga ņēmēja parādsaistībām pret prasītāju Ls 14 807,75 (EUR 21 069,52), kas sastāv no neatmaksātās līguma pamatsummas Ls 14 804,52 (EUR 21 064,92) un izdevumiem par lieguma atzīmju reģistrāciju CSDD Ls 3,23.

Ņemot vērā, ka galvinieks ir uzņēmies atbildēt prasītājam par līzinga ņēmēja saistībām kā pats parādnieks, saskaņā ar Civillikuma 1702. un 1703.pantu prasītājam ir tiesības tūlīt celt prasību pret galvinieku un prasīt solidāru atbildību.

Ievērojot iepriekšminēto un pamatojoties uz Civillikuma 1587., 1589., 1692., 1698., 1702., 1703., 1704., 1779., 1785., 2141., 2069. un 2171.pantu un Civilprocesa likuma 127., 128.pantu, prasītājs lūdz piedzīt solidāri no atbildētājiem parādu Ls 14 807,75 un visus tiesāšanās izdevumus.

Atbildētāji tiesai paskaidrojumus par prasību nav iesnieguši.

Tiesas sēdē prasītāja pārstāve uzturēja prasību uz prasības pieteikumā norādītajiem motīviem un pamatiem un lūdza piedzīt no atbildētājiem solidāri prasītāja labā parādu Ls 14 807,75 apmērā un tiesāšanās izdevumus – valsts nodevu Ls 406,92 un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus Ls 5,50.

Tiesas sēdē atbildētājs /pers. B/ prasību atzina, ko apliecināja ar parakstu tiesas sēdes protokola pielikumā.

Atbildētājs /pers. C/ uz tiesas sēdi neieradās, par neierašanās iemesliem nepaziņoja, nelūdza lietas izskatīšanu atlikt, kaut arī par tiesas sēdes vietu un laiku viņam tika savlaicīgi un likumā noteiktajā kārtībā paziņots, nosūtot tiesas pavēsti uz deklarēto dzīvesvietu. Tiesas sēdē atbildētājs /pers. B/ apliecināja, ka atbildētājs /pers. C/ tiesas sūtīto pavēsti ir saņēmis. Pastāvot šādiem apstākļiem un saskaņā ar Civilprocesa likuma 156.pantu, lietu iespējams izskatīt bez atbildētāja /pers. C/ klātbūtnes tiesas sēdē.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi visus lietas materiālus un noklausījusies prasītāja pārstāves paskaidrojumus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

Saskaņā ar Civillikuma 1402.pantu saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma. No lietas materiāliem redzams, ka 2007.gada 24.aprīlī starp SIA „Parex līzings un faktorings" kā līzinga devēju, /pers. B/ kā līzinga ņēmēju un /pers. D/ kā pārdevēju tika noslēgts Finanšu līzinga (nomas pirkuma) līgums Nr.3264, līdz ar to pusēm vienai pret otru ir radušās noteiktas saistības.

No lietas materiāliem redzams, ka 2007.gada 24.aprīlī /pers. C/ izsniedzis Galvojumu Nr.3264, saskaņā ar kuriem apņēmās kā pats parādnieks atbildēt par atbildētāja parādu, kas nodibināts uz Finanšu līzinga (nomas pirkuma) līguma Nr.3264 pamata. Saskaņā ar galvojumu 3.punktu atbildētājs /pers. C/ ir uzņēmies solidāru atbildību pret prasītāju par parāda, kas izriet no līzinga līguma, samaksu.

Saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus. No lietas materiāliem redzams, ka prasītājs piešķīris atbildētājam /pers. B/ aizdevumu EUR 35 000 automašīnas iegādei, savukārt atbildētājs /pers. B/ nav līgumam pievienotajā maksājuma grafikā noteiktajā kārtībā veicis aizdevuma un aizdevuma lietošanas procentu atmaksu un tādējādi nav izpildījis savas līgumsaistības.

Saskaņā ar Civillikuma 1779.pantu katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis. No lietas materiāliem redzams, ka atbildētājs /pers. B/ nav veicis kredīta atmaksu, nodarot prasītājam zaudējumus EUR 21 069,52 jeb Ls 14 807,75 apmērā, ko sastāda neatmaksātā aizdevuma summa EUR 21 064,92 jeb Ls 14 804,52 un izdevumi par lieguma atzīmes reģistrāciju CSDD Ls 3,23, līdz ar to atbildētājiem solidāri ir jāatlīdzina prasītājam zaudējumi, ko atbildētājs /pers. B/ ir nodarījis, nepildot savas saistības saskaņā ar līgumu.

Civilprocesa likuma 41.panta 1.daļa nosaka, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus, līdz ar to no atbildētāja ir piedzenami tiesāšanās izdevumi – valsts nodeva par prasības pieteikumu Ls 406,92 un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi Ls 5,50, kopā Ls 412,42, ko samaksājis prasītājs.

Pastāvot šādiem apstākļiem, no atbildētājiem solidāri prasītāja labā ir piedzenams parāds Ls 14 807,75 apmērā un tiesas izdevumi Ls 412,42 apmērā, kopā Ls 15 220,17 apmērā.

No lietas materiāliem redzams, ka prasītāja 2010.gada 3.augustā mainījusi nosaukumu no SIA „Parex līzings un faktorings" uz SIA „Citadele līzings un faktorings", līdz ar to parāds un tiesāšanās izdevumi piedzenami SIA „Citadele līzings un faktorings" labā.

Rezolutīvā daļa

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Civillikuma 1402.p., 1587.p., 1779.p., 1828.p., Civilprocesa likuma 8.p., 12.p., 41.p. 1.d., 92.p., 97.p., 156.p., 193.p., tiesa

n o s p r i e d a :

Prasību apmierināt.

Piedzīt solidāri no **/pers. B/**, personas kods /personas kods/, un **/pers. C/**, personas kods /personas kods/, **SIA „Citadele līzings un faktorings",** reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, labā parādu Ls 14 807,75 (četrpadsmit tūkstoš astoņsimt septiņu latu un 75 santīmu) apmērā, tiesas izdevumus Ls 412,42 (četrsimt divpadsmit latu un 42 santīmu) apmērā, kopā Ls 15 220,17 (piecpadsmit tūkstoš divsimt divdesmit latus 17 santīmus).

Noteikt /pers. B/ un **/pers. C/** termiņu sprieduma labprātīgai izpildei – 10 (desmit) dienas no sprieduma stāšanās spēkā dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā Rīgas apgabaltiesā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese: D.Bērziņa